

2. TĒMA 3.–9. OKTOBRIS

KRĪZE IEKŠPUSĒ UN ĀRPUSĒ

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Soģu 2:1-15; 1. Ķēn. 12:26-31; 2. Laika 33:9, 10; Jer. 2:1-28; 5:2, 3.

ATMIŅAS PANTS:

“Svēts Kungam Israēls, viņa ražas pirmais auglis. Visi, kas ēda no tā, uzņēmas vainu, un ļaunums nāca pār tiem,” saka Kungs.” (Jer. 2:3).

Ja mēs varētu paņemt vienu vārdu, lai aprakstītu cilvēka stāvokli kopš grēkā krišanas, tad tas būtu “krīze”, kuras apmēru var vislabāk saprast tad, ja pārdomājam, kas bija vajadzīgs, lai mūs no tās dabūtu ārā: Jēzus nāve pie krusta. Krīze noteikti ir ļoti smaga – galu galā cik ekstrēmi mēri bija jāpieņem, lai to atrisinātu!

Bībelē daudzi stāsti ir notikuši krīzes apstākļos. Situācija Jeremijas un viņa kalpošanas laikā nebija citāda.

Dieva ļaudis piedzīvoja daudz izaicinājumu gan iekšpusē, gan ārpusē. Diemžēl, neskatoties uz briesmīgajiem militārajiem draudiem no svešām varām, daudzējādā ziņā vislielākā krīze nāca no iekšpuses. “Iekšpuse” nenozīmē tikai samaitātus vadītājus un priesterus, kas jau ir pietiekami slikti, bet “iekšpuse” attiecas uz cilvēkiem, kuru sirdis grēks un atkrišana ir tā apcietinājums un sabojājums, ka viņi ir atteikušies ņemt vērā brīdinājumus, ko Dievs viņiem ir sūtījis, brīdinājumus, kas varētu viņus pasargāt no katastrofas.

Grēks ir pietiekami slikts, bet, ja tu atsakies to atstāt, būs krīze!

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas pētījumiem, lai sagatavotos Bībeles izpētei 10. oktobrī.

Īsa vēsture

Pēc tam, kad israēlieši pēc tuksneša ceļojuma gadiem beidzot bija iegājuši apsolītajā zemē, nebija jāgaida ilgi, lai sāktos problēmas. Viss, ko tas prasīja, bija jaunā paaudze, kas "nepazīna Kungu" (Soģu 2:10). Sākās garīga krīze, kas daudzējādā ziņā inficēja tautu visā tās vēsturē. Tā ir problēma, kas ir inficējusi arī kristīgo baznīcu.

Izlasi Soģu 2:1-15. Kas izraisīja krīzi, un kā tas kļuva redzams? _____

11. pantā teikts: "Tad Israēla dēli darīja to, kas ļauns Kunga acīs." Katra paaudze viena pēc otras aizgāja vienu soli tālāk no Dieva, līdz tauta darīja tieši to, ko Kungs viņiem bija teicis nedarīt. Atbilstoši viņu grēkam, viņi piedzīvoja vienu krīzi pēc otras, bet pat tad Kungs nepadevās. Viņš sūtīja tiem soģus (Soģu 2:16), kas atbrīvoja viņus no tā brīža likstām.

Pēc soģu perioda tauta iegāja nosacītā miera un labklājības laikā, kas tiek saukts par "vienoto monarhiju", kas ir Saula, Dāvida un Sālamana valdīšanas laiks un ilga aptuveni simt gadu. Dāvida un vēlāk Sālamana vadībā tā izauga par reģionālu spēku.

Tomēr "labie" laiki nebija ilgi. Pēc Sālamana nāves (ap 931. g. pirms Kristus) tauta sadalījās divās daļās – Israēlā ziemeļos un Jūdā dienvidos. Daudz var pārnest nepareizajai Sālamana valdīšanai, kas, neskatoties uz visu viņa gudrību, pieļāva neskaitāmas kļūdas. "Iepriekšējā valdnieka cietirdīgās rīcības dēļ Israēla ciltis bija ilgi cietušas mokošu netaisnību. Sālamana atkrišanas laikā piekoptās izšķērdības rezultātā uz ļaudīm gūlās smaga nodevu nasta un no tiem prasīja gandrīz vai verdzisku darbu." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 88., 89. lpp.) Dieva izredzētajai tautai nekad vairs nebija tā kā iepriekš. Visu, ko Kungs viņus brīdināja nedarīt, viņi darīja, un tādējādi viņi plāva bēdīgas sekas.

Padomā par nākamo paaudžu problēmu, kam nav tādas pašas vērtības un ticība kā iepriekšējai paaudzei. Vai mēs kā draudze esam saskārušies ar šādu jautājumu? Kā mēs varam mācīties nodot savas vērtības tiem, kas seko mums? _____

Divas valstis

Pēc tautas sadalīšanas slikts kļuva vēl sliktāks. Ziemeļu valstī ķēniņš Jārobāms izdarīja dažas šausmīgas garīgas izvēles, kurām bija ilgstoša ietekme Jaunuma virzienā.

Izlasi 1. Ķēn. 12:26-31. Ko tam vajadzētu stāstīt mums par to, kā apstākļi var aptumšot mūsu izpratni?

Ķēniņa atvērtība pret elku pielūgšanu palīdzēja tautai nopamatoties uz postošā ceļa. "Atkrišana, ko ievadīja Jārobāma valdīšana, izpaudās arvien spīgtāk, līdz beidzot izvērtās Israēla valsts pilnīgā bojāejā." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 107. lpp.) 722. gadā pirms Kristus Asīrijas ķēniņš Šalmanesers pārtrauca valsts eksistenci un izveda tās iedzīvotājus uz dažādām savas impērijas daļām (sk. 2. Ķēn. 17:1-7). No šī izsūtījuma tauta neatgriezās. Uz kādu laiku Israēla valsts pazuda no vēstures.

Dienvidu valstī nebija tik slikti, vismaz vēl ne. Bet nebija arī labi, un, tāpat kā ar ziemeļu valsti, Kungs centās pasargāt šos cilvēkus no likstām, kuras piedzīvoja ziemeļu valsts, tikai tagad tie bija draudi no babiloniešu puses. Diemžēl ar retiem izņēmumiem Jūdā valdīja vesela rinda ķēniņu, kas turpināja vest tautu dziļākā atkrišanā.

Ko šie panti stāsta par dažu Jūdā valdīšanu? 2. Ķēn. 33:9, 10, 21-23; 2. Ķēn. 24:8, 9, 18, 19.

Neskatoties uz slikto vadību, daudzas praviešu grāmatas Bībelē, tai skaitā Jeremijas grāmata, ir praviešu vārdi, ko Dievs bija licis teikt Saviem ļaudīm, mēģinot novērst viņus no grēka un atkrišanas, kas gruzdēja pašā tautas sirdī. Kungs negrasījās padoties attiecībā uz Saviem ļaudīm, nedēvis viņiem pietiekami laika un iespēju atstāt Jaunos ceļus un aiztaupīt briesmas, ko viņu grēks neizbēgami viņiem atnesīs.

Ir tik grūti iziet pašiem no savas kultūras un vides un paskatīties uz sevi objektīvi. Patiesībā tas ir neiespējami. Kāpēc tad mums ir pastāvīgi jāizmeklē savas dzīves, vai tās atbilst Bībeles standartam? Kāds standarts vēl mums var būt?

Divi ļaunumi

Šāda bija situācija, kad jaunais Jeremija uzsāka savu pravieša kalpošanu. "Kunga vārds" nāca pār viņu, un viņš to nodeva tautai cerībā, ka ļaudīm, ja viņi šos vārdus ņems vērā, tiks aiztaupīts sabrukums, kas citādāk noteikti būtu pār viņiem nācis.

Izlasi Jer. 2:1-28 un atbilde uz sekojošiem jautājumiem:

Kādus apsoliņumus Dievs izteica tautai, ja tā būs uzticīga? (Sk. 2., 3. pants).

Ko grēcīgu darīja daži priesteri, mācītāji un pravieši? (sk. 8. p.). _____

Kādos briesmīgos veidos ļaudis piekrāpa paši sevi attiecībā uz savu garīgo stāvokli? (sk. 23., 24. p.). _____

Lai gan tauta bija piedzīvojusi garīgu reformu Hizkijas un Jošijāhu vadībā, tā atgriezās savos vecajos ceļos un iekrita vēl ļaunākā atkrišanās. Kā jau viņš to darīja visu savu kalpošanas laiku, Jeremija šeit skaidri pasaka, kas notiek.

Īpaši interesanti ir viņa vārdi Jer. 2:13. Ļaudis bija izdarījuši divus ļaunumus: viņi bija atstājuši Kungu, dzīvā ūdens avotu, un izcirtuši sev cauras akas, kas, protams, nevarēja vispār noturēt ūdeni. Citiem vārdiem, atstājuši Kungu, viņi bija zaudējuši visu. Šie vārdi kļūva vēl nozīmīgāki tā gaismā, ko Jēzus teica Jāņa 4:10.

Jer. 2:5 Kungs teica, ka tauta devās pakal "tukšībai" un rezultātā kļuva

"tukša" (ESV). Abi vārdi ebreju valodā ir cēlušies no tā paša ebreju vārda (hbl), kas ir izmantots Mācītāja grāmatā un ko bieži tulko kā "tukšība".

Tas nozīmē arī "garaiņi" vai "dvaša". Kā iešana pakal tukšībai padara mūs "tukšus"? Ko tas nozīmē? Kā tas palīdz mums saprast tos, kam reizēm liekas, ka viņu dzīve ir nenozīmīga un bezvērtīga? Kā tu viņiem atbildētu? _____

Babilonijas draudi

Politisko notikumu fons, kas veidoja Jeremijas kalpošanu, zināmā mērā vēsturei ir pazudis. Tas ir, daudzas detaļas nav pieejamas. Bet Bībelē (ar arheoloģisko atradumu palīdzību) ir vairāk nekā pietiekami informācijas, lai rastos vispārīgs priekšstats par to, kas notika. Lai gan no cilvēku perspektīvas varbūt šķiet, ka neviens nekontrolēja situāciju, kad šīs tautas cīnījās par zemi, varu un valdīšanu, Bībele mums māca ko citu.

Izlasi Jer. 27:6. Kas mums no tā jāsaprot? _____

Nelielā Jūdas valsts Jeremijas kalpošanas sākuma gados tika ierauta militārās cīņās starp Babiloniju, Ēģipti un Asīrijas izsīkstošo varu. Asīrijas impērija, noslēdzoties 7. gs. pirms Kristus, bija novājinājusies, un Ēģipte centās atgūt varu un pārvaldību šajā reģionā. Tomēr 605. gadā pirms Kristus Ēģipte Karkemišas kaujā tika uzveikta un Babilonija kļuva par jauno pasaules varu.

Šī jaunā vara padarīja Jūdu par sev pakļautu valsti. Jūdas ķēniņš Jehoahākims varēja nostabilizēt valsti, tikai zvērot uzticību Babilonijas ķēniņam. Daudzi valstī tomēr negribēja to darīt; viņi gribēja cīnīties un atbrīvot sevi no babiloniešiem, pat ja tas nebija tas, ko Kungs bija nodomājis ar viņiem darīt. Tieši pretēji, Dievs izmantoja Bābeli kā līdzekli, lai sodītu tautu par tās atkrišanu.

Izlasi Jer. 25:8-12. Kāda bija Jeremijas vēsts Jūdas ļaudīm? _____

Atkal un atkal Jeremija brīdināja ļaudis par to, kas notiks viņu grēku dēļ, un laiku pa laikam daudzi politiskie un reliģiskie vadītāji atteicās ņemt vērā šos brīdinājumus, tā vietā domājot tā, kā viņi paši gribēja domāt, no kā Kungs viņus gribēja pasargāt. Galu galā, vai viņi nebija īpašā Dieva izredzētā tauta?

Kad tu pēdējo reizi domāji tā, kā tu gribēji, lai arī cik acīmredzami nepareizi šie uzskati beigās izvērtās? Kādu mācību tu no tā esi guvis, lai tas nenotiktu vēlreiz? _____

Nepareizs zvērests

Jer. 5:1 Kungs saka, lai ļaudis kļīst pa Jeruzālemes ielām un skatās, "vai vēl kādu atradīsiet!? Ja tur ir kāds, kas dara tiesu un meklē taisnību, tad es tev [Jeruzālemei] piedošu!". Tas atgādina divus stāstus. Viens ir senā Grieķijas filosofa Diogēna stāsts, kurš, saskaņā ar leģendu, staigāja dienas laikā pa tirgus laukumu, saucot, ka viņš meklē kādu godīgu cilvēku. Par otru stāstu mēs zinām, ka tā ir patiesība – tas ir stāsts par to, ka Dievs runāja ar Ābrahāmu un teica: ja Viņš varēs atrast 50 taisnus cilvēkus (drīz viņš samazināja līdz 10), Viņš pilsētu neizpostīs.

Tomēr Kunga nodoms bija caur Jeremiju atklāt, cik plaši izplatīta bija atkrišana un grēks Viņa ļaužu vidū. Vai nav neviena, kas dara taisnību un meklē patiesību?

Izlasi Jer. 5:2, 3. Kas šeit ir pateiks tāds, kas parāda, cik slikti patiesībā viss bija kļuvis? (Sk. 3. Moz. 19:12.) _____

Šie panti izsaka domu, kas parādās visā grāmatā. Nav svarīgi, cik dziļi kritusi bija kļuvusi tauta, daudzi cilvēki ticēja, ka viņi vēl joprojām uzticīgi seko Kungam! Viņi piesauca Viņa vārdu, bet darīja "Jaunu", nevis "patiesību, tiesu un taisnību" (Jer. 4:2), kā Kungs bija viņiem pavēlējis. Viņi neklausījās brīdīnājumā, kas nāca no Dieva, bet turpināja savu dzīvi un reliģiskās aktivitātes tā, it kā starp viņiem un Dievu viss būtu kārtībā, lai gan patiesībā tā nebija.

Tautas maldu dziļumu mēs varam redzēt Jer. 7:4, kur atklājas, ka cilvēki bija atraduši viltus mīrinājumu šajos vārdos: "Hekhal yhwn hekhal yhwn hekhal yhwn hemma!" (Šis ir Kunga nams, Kunga nams, Kunga nams), it kā tas, ka tur bija templis, būtu viss, kas vajadzīgs, lai būtu droši, ka ar viņiem viss būs kārtībā. Viens ir zināt, ka tu atrodi krīzē. Bet, ja tu tajā atrodi un to nezini, tā ir vēl sliktāka situācija.

Ar visu brīnīšķīgo patiesību, kas mums kā septītās dienas adventistiem ir dota, kā mēs varam būt droši, ka nekritām līdzīgos maldos, uzskatot, ka mūsu unikālais aicinājums pats par sevi jau ir pietiekams, lai mūs izglābtu?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Nedariet neko no tā, ko mēs darām šeit un šodien – te ikviens dara, kas pašam šķiet pareizi.” (5. Moz. 12:8). “Ja tu klausīsi Kungam, savam Dievam, un ievērosi visus viņa baušļus, ko es tev šodien pavēlu, un darīsi to, kas Kungam, tavam Dievam, šķiet taisns.” (5. Moz. 13:18). “Tajā laikā Israēlā nebija ķēniņa. Katrs darīja, kā tam šķita pareizi.” (Soģu 17:6, 21:25).

Šajos pantos ir atklāts īpaši svarīgs kontrasts, sevišķi šajā laikmetā, kad daudzi saceļas pret domu, ka kāda ārpusē esoša autoritāte varētu pateikt, ko darīt, vai kas ir labs un kas ļauns. Tomēr mēs varam šeit skaidri redzēt atšķirību starp šiem diviem pasaules uzskatiem. Vienā cilvēki dara to, ko viņi uzskata par “pareizu” paši savās acīs; otrā cilvēki dara to, kas ir taisns “Kunga, tava Dieva acīs”. Problēma ar pirmo pozīciju ir tāda, ka bieži vēsturē tas, kas ir “pareizs” kāda paša acīs, ir nepareizs Dieva acīs. Tāpēc mums ir jāpakļauj viss, pat mūsu pašu sirdsapziņa, Dieva Vārdam.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kādi ir daži piemēri, ko tu vari atcerēties, kur “labi” cilvēki ir izdarījuši ļoti sliktas lietas, pat ja viņi tajā brīdī ir uzskatījuši, ka rīkojas pareizi? Daudzas kultūras mūsdienās ar šausmām skatās uz to, kas kādreiz bija vispārpieņemta rīcība. Kādas mācības mēs varam gūt no tā sev mūsdienās par to, kāpēc mums ne tikai jāpakļaujas Bībeles mācībai, bet arī jābūt ļoti uzmanīgiem, kā mēs skaidrojam Bībeli? Īpaši svarīgi tas ir, ja mēs saprotam, ka ir gadījumi, kad “sliktas” lietas ir darījuši tie, kas ir domājuši, ka viņi var attaisnot savu rīcību ar Bībeli. Ko no tā mums vajadzētu mācīties par to, cik svarīgiem un fundamentāliem mūsu ticības apliecībā vajadzētu būt desmit baušļiem?

2. Mācoties par Jeremiju šajā ceturksnī, paturēsim prātā domu, ka, neskatoties uz brīdinājumiem pēc brīdinājuma, ļaudis domāja, ka viņi ir taisni Dieva priekšā. Kas varēja būt par iemeslu tam, ka viņi bija tik pievilti attiecībā uz viņu patieso stāvokli? Kādu vēsti tas sniedz arī mums?
